

فصل سیزدهم

آتشفشان

آتششان

آتشفشان کوهی است که به دلیل انباشته شدن مواد مذاب فوران یافته و یا خاکستر آتشفشانی شکل گرفته است. زمانی که فشار گازها و سنگ‌های مذاب درهسته زمین بسیار بالامی‌رود، فوران اتفاق می‌افتد.

فوران می‌تواند به آرامی یا به صورت انفجاری رخ دهد. جریان گدازه، گازهای سمی، پرتاب خاکستر و سنگ و تخریب نواحی اطراف نیز همراه با فوران آتشفشان رخ می‌دهد.

جریان‌های آرام مواد مذاب به ندرت ممکن است جان انسان را تهدید کند، زیرا این جریان‌ها خیلی آهسته جابجا می‌شوند و فرصت کافی برای دور شدن و نجات مردم وجود دارد. به هر حال جریان گدازه ممکن است خسارت‌های مالی و زیست محیطی مهمی در پی داشته باشد. نیروی حرکت آبی این مواد مذاب ممکن است ساختمان‌ها و دیگر تاسیسات را از بین ببرد. مواد مذاب ممکن است جاده‌ها را مسدود کند و گرمای آن درخت‌ها و محصولات کشاورزی را از بین ببرد.

اقدامات قبل از فوران آتششان

- برای تکمیل تجهیزات مخصوص در مواقع اضطراری به ازای هریک از اعضای خانواده خود، یک جفت عینک ایمنی و ماسک تنفسی یکبار مصرف تهیه کنید.
- اگر در نزدیکی یک آتشفشان فعال یا خاموش زندگی می‌کنید خود را برای تخلیه فوری محل در مواقع ضروری آماده کنید.

اقدامات حین فوران آتشفشان

- برای اجتناب از خطرات ناشی از انفجارهای شدید، پرتاب سنگ و خاکستر به اطراف، جریان مواد مذاب و تشکیل و تجمع گازهای گرم مطابق دستور مقامات محلی فوراً منطقه را ترک نمایید.
- سریعاً سرپناهی برای خود بیابید.
- از دره‌ها و نقاط پست اطراف رودخانه دور شوید.
- فراموش نکنید به افرادی که به کمک شما احتیاج دارند، به ویژه کودکان، سالمندان و معلولین کمک کنید.
- مراقب جریان گل و لای باشید. جریان گل و لای می‌تواند سریع‌تر از شما که پیاده راه می‌روید یا درحال دویدن هستید، حرکت کند. بنابراین، قبل از عبور از یک پل به مسیر توجه کنید و اگر در مسیر جریان گل و لای درحال حرکت می‌باشد از عرض پل رد نشوید.
- برای گرفتن آخرین اطلاعات اضطراری به رادیو و یا تلویزیون گوش فرا دهید.
- اگر مشکل تنفسی دارید از تماس با مقادیر کم خاکستر هم اجتناب کنید.
- پیراهن آستین‌دار و شلوار بلند بپوشید.
- از عینک ایمنی استفاده کنید و به جای لنز از عینک معمولی استفاده کنید.
- برای تنفس در محیط پر از غبار و خاکستر از ماسک یا پارچه‌ای نمناک استفاده کنید.

- درها، پنجره‌ها را ببندید، دستگاه‌های تهویه و حرارتی را خاموش کنید.
- از رانندگی در زمان ریزش سنگین خاکستر خودداری کنید، مگر اینکه مجبور به این کار باشید؛ در این صورت، به آهستگی و با سرعت ۳۰ کیلومتر در ساعت برانید.

اقدامات بعد از فوران آتشفشان

- برای گرفتن آخرین اطلاعات به رادیو یا تلویزیون گوش دهید.
- تا زمانی که خاکستر آتشفشانی در هوا معلق است در خانه بمانید، مگر اینکه احتمال ریزش سقف خانه باشد.
- خاکسترهای روی سطح، بام و ناودان ساختمان را تمیز کنید.
- از روشن کردن کامیون و ماشین‌های موتوری خودداری کنید. خاکستر آتشفشانی می‌تواند مانع روشن شدن موتور و آسیب به بخش‌هایی از وسیله نقلیه و در نتیجه خراب شدن آن شود.